

John Karlsson

John gör här en enkät om hur det är och om hur det var att ha börjat verka på Ekerö.

- Vi tycker det är intressant att höra hur din farfar kom hit till Ekerö.
 - han kom till Nyckelby och startade trädgård där och planterade fruktträd där. Han hade sedan bänkar och odlade grönsaker, gurkor och melon och även haricots verts och purjolök. Det gick bra. Han körde med häst och vagn in till stan och sålde det där. Vi sålde vid Kornhamnstorg. De hade hästen vid Klarabergsgatan där det fanns stall för hästarna måste ha mat och vila.
 - Det var intressant med din farfar som kom nere från Östergötland, Tåkertrakten. Ska vi inte ta med det. Det tycker jag är historiskt idag.
 - Ja alltså de hade det ju knackigt. De var flera syskon. Min farfar och hans bror de gick därnerifrån och uppåt Stockholm för där fanns det arbete och i alla fall kom de så småningom till Slagsta. Där fick hans bror arbete men inte farfar. Han var för liten.. Han fick gå till stan och köpa bullar som han sålde till kullorna som arbetade där i tegelbruket. Där fick de bo uppe på tegelugnen. Bostäderna var på det sättet. Farfar var elva år när han gick hemifrån. Jag törs inte säga men jag tror hans bror var tio år men brodern var större därför fick han arbeta i tegelbruket men inte farfar så han fick rensa ogräset i trädgården där vid Slagsta och så småningom fick han överta trädgården därför att trädgårdsmästaren dog och då tyckte ägarna att farfar var duktig med trädgården så han kunde fortsätta med den och det gjorde han. Sen så småningom arrenderade han Högantorps trädgård som ligger vid Södertäljeviken. Men han stannade inte där heller. Sen kom han till Rastaborg och sen var han i Västerås ett tag och därefter tillbaks till Rastaborg. De gamla fruktodlingarna där vid Rastaborg har han planterat och de finns kvar där än idag kring slottet. Sen kom han till Nyckelby och där planterade han fruktträd och hade växthus. De körde med häst in till stan med varorna de hade där. Det var det som såldes på Kornhamnstorg och hästen stod vid klarabergsstallet.
 - Vanligtvis åkte man båt in.
 - Nej men då gick inga båtar. Det fanns inga sådana båtar då - det hör var på 1880-talet kanske förr. Det skulle jag vilja ta reda på.
- När startade farfar vid Nyckelby?
 - Det törs jag inte svara på men det var väl 1875 eller nåt sådant där.
 - Men sen då han körde med varorna in till stan tyckte han det var fel att köra med tomt lass tillbaks hem och på det viset köpte de en snusburk på 18 kilo, salt, en fjärdings socker och en tunna sill. Sill fick de på gårdarna i stat. men det var inte på alla gårdar men på Nyckelby fick de det. Det var en grosshandlare som ägde Nyckelby har jag för mig. De fick säd och grejor - det ingick i staten. Handeln gick så bra så de började sälja i

packboden i Nyckelby så det blev lite affärer där och sen när de andra torparna runt omkring här bl a Trolle, han hade ju Liljedahl här, och när han inte hade någonting att göra fick han åka in till stan och hämta en säck salt och socker, toppsocker använde man då, och en karamellburk.

-Du säger Trolle här. Vi hade en Trolle vid Ängsvik, kan det vara den Trolle.

-Ja det törs jag inte säga. Fanns det en Trolle där? De här Trolles bor på Munsö nu. De härstammade egentligen från Trolle-Ljungby. Den här Trolle skulle få ärva och skollärare Norrby och Klinkowström ordnade så att han kunde åka ner och ta ut sitt arv. Men han åkte bara in till stan och sa sedan att de kunde ha sitt skit därnere. Han hämtade aldrig något av sin del.. så han är av Trolle men det vet de väl knappast själva men jag vet det.

-Hur var det med anställda?

-Anställda ja när farfar var vid Nyckelby hade de piga och dräng och de bodde i en torpstuga med ett rum och kök. Farmor och farfar och tre pojkar, min farbror Axel. Axel åkte ut på sjön sen men drunknade i Engelska kanalen. En haj tog honom så det var otäckt. Ja det var den personal de hade men sedan var det de som arbetade på gården. Om de hade tid över var de nere hos farfar och arbetade och tjänade litet extra. Det var bättre att arbeta hos honom för han sålde och hade pengar. De kunde få några tioöringar för en dag. jag törs inte säga hur mycket de fick.

-Du talar om pengar här. Vad kan den här gården kostat i tidernas morgon.

-Ja det har jag ju papper på. Jag kan inte säga nu. Men med dåtida penningvärde - Pappa och farbror Kalle var ju som din farfar, Rune, ansedda som lite skojare för de handlade med djur

också som de slaktade. De köpte djur lite varstans. Sen sålde de djur vid Jungfrusund och Vällinge. De fick inte köpa egentligen om det var något till salu för man vågade inte sälja till dem för man trodde de var skojare.

Så småningom försökte de köpa hela Nyckelby av Reutersköld som ägde Norsborg, Nyckelby, Nibbla och Sturehof. Stockholms stad ville köpa Norsborg för att få Bornsjön och ta vatten där. Då sålde han inte med mindre än att Nyckelby och Nibbla måste få följa med i köpet. Då pappa försökte köpa Nyckelby fanns ej någon chans för han påstod det inte gick att leva på det. Det var en gård på 4 till 500 tunnland med skog. Han bodde själv på Strandvägen och dom var i veckotal och pratade med honom där. Det gick inte att få köpa. Men så småningom när Stockholms stad hade köpt det här fick de arrendera en bit av Stockholms stad. Det var där gamla affären ligger, alltså det gula huset. Där var det värst med sten och oländigt. Där börja dom med första affären och började bygga upp. Dom hade inte råd att köpa virke utan de köpte träd och sågade av det i knubbar och travade upp dem med kalkbruk. Den äldsta delen är byggd så. Sen har de spikat brädor utanpå. Vid ett tillfälle - det är ett kök där och innanför det är ett rum som de hade till expediterna och matrum, alla åt där - då kom grabbarna ihop sig en dag så en sprang ut där och slog igen dörren efter sig så mycket han orkade och då rasade hela väggen och det blev ju bara murbruk av alltihop det där. Då ringde faster jenny ner till pappa och sa: nu kan du komma upp och titta på dina väggar hur du har ställt till det här ha ha.

Sen blev det litet tragiskt med farfar här. De hade köpt ett hus så småningom och det blev Rosenhill. Därnere var bara ett kärr och Alby kohage. När de köpte det hängde Tallhagen med. Det var sju tunnland. Här började de bygga men farfar var aldrig

med på bygget. Han hade ju sin affär. Det blev farbror Kalle som fick hålla på med det och så Wadström från Närlunda. Wadström var smed och snickare och byggmästare och allting. Han har byggt det här. Det var vid jul farfar skulle ner och titta där. De hade en sån där vagn efter hästen som de kallar för vinkelaxelkärra med 2 hjul och mina systrar Karin och Svea var med. De var så där en sju åtta år. Någon mer fick inte rum. Farfar skulle alltid köra hästen. Så då gick pappa hem över skogen. - Då kom bilen. Det var Kärsös bil som kom och hästen blev rädd och hoppade rakt över diket här nedanför affären. Det var ju så väldigt djupt även då. När vagnen slog ner i diket då kom farfar med ryggen på kanten. Det var ju som ett staket runt en sådan där kärra. Ryggen slog i så han knäckte den. Han kunde aldrig gå mer utan han fick sitta på en stol och sen fick farbror Kalle och pappa varannan natt ligga hos honom och vända honom och ta upp honom när det behövdes och så höll de på i 25-30 år. Det var tragiskt. Han hade ju behövt vara med i affären för de har aldrig haft några pengar. Det var ju så på den tiden. De hade det väldigt kämpigt.

- Man byggde Rosenhill. Det var en stor byggnad på den tiden?

-Nej inte särskilt. Så byggde de varenda hus. Det var Wadströms stil. I halva Träkvista fanns det massor av sådana här hus som ser precis lika dana ut.

-Det är byggt i tre våningar?

-Nej, men med källarvåningen blir det förstås. Det var alltid källarvåning inunder det de byggde. Särskilt när man hade trädgårdsodling ville man ha lagerlokal.

Det är det som är felet när man gör en betongplatta inunder husen med mögel i husen som följd i stället för att ta vara på utrymmet.

-Hur har arbetet utvecklats.

-Den första häst de hade gav de 50 kronor för och den var halt. Det ena frambenet var en dm kortare än det andra. Men den kunde de inte köra in till stan med. De har även rott in med varor till stan. Men så småningom kom ju båten till Sundbybryggan och det var ju "Ekerö". Den som var kapten på den var ju kapten Mörne bl a och maskinisten var ju Josef Mörne. De bodde i Skärvik. Fast då bodde dom här uppe i affären. Min far och maskinist Josef var kamrater hela tiden. Dom blev ju handlare här. Sedan hade vi Larsson i Skärvik "Kalle Lasse" som vi sa. Han kom ju från Sundby och blev ju också handlare i Träkvista. Hedborg är det annan historia med dom kom ju från stan tillsammans med Strömberg. Hedborg och Strömberg öppnade i Träkvista men sedan delade de på sig. Strömberg skaffade sig affär vid Gräsbacka. Det här skulle jag kunna berätta i flera timmar om.

-Du nämnde Kalle-Lasse. Han köpte ju upp kalvar och grisar och slaktade och sen körde de omkring med sin lilla bil och sålde.

-Javisst men först körde de med häst och vagn. Han började sedan med att köra omkring med skåpbil med rostfri utrustning. Han hade den första korbil med riktig kyl med rostfritt. Isdriven till att börja med men senare vanligt kylskåp. De kostade ju mycket pengar de där bilarna. Han hade en Oldsmobile som han köpte strax före kriget som han gav mycket pengar för och den tog ju "Kronan" under kriget. Han fick visst 3000 kronor för den och den hade kostat 14-15000 och det var mycket pengar på den tiden. Första bilen som dom hade här vid Nyckelby affär var en T-Ford modell 1923 eller 1924 och den användes att köra in till stan med. De tog med vitkål från oss för vi odlade mycket vitkål och rödkål och sådana där grejor. Rosenhill odlade så att säga tyngre grönsaker: kålrötter och kål och andra rotfrukter.

-Hur la man upp t ex vitkål på vintern. Man hade dem i s k stukor?

-Javisst det var ju stukor. Det var för att man skulle ha arbete på vintern. Sedan när man inte visste vad man skulle göra av kålblasten köpte man kor så dom fick leva på kålblad. Mjölken de gav gick inte att dricka den smakade bara kål och kålrötter. Sedan födde de upp gödkalvar och gav dem av den där mjölken.

Vi köpte mjölk vid Nyckelby.

-Det var därför det fanns så gott om gödkalvar på den tiden?

-Det vet jag inte men det var ju en extra inkomst det där för det var ju inte så gott om pengar. En gödkalv kostade ju inte mycket. Man köpte en kalv för fem kronor men sen fick man inte mer än 25-30 kronor för den. Men det var ju mycket pengar det. Man tog ju reda på all mjölken som inte gick åt i hushållet. Alla som hade ett torpställe hade ju en ko. Om de då hade mjölk över gav de kalvarna den och av det andra gjorde de välling. De måste ju klara sig på alla vis. Alla hade ju grisar också. Två grisar var vanligt att man hade - och höns - men höns var inte populärt för min far för de gick i bänkgården och krafsa. Jag kommer ihåg de hade ungefär 20 bänkar med kålplantor och när de öppnade och luftade smet hönsen in där och plockade upp de där kålplantorna. Fick far se dem där då tog han en spade och slog ihjäl hönan och grävde ner den så inte mamma skulle se. Jag kan inte förstå det fattas höns hörde jag henne säga. -Ja det vet jag inte. Det är nog räven som tagit dem svarade pappa. Han tyckte inte om höns.

-Vad odlar ni mest?

-Ja dom var ju så intresserade av fruktträd. Så fort de hade odlat upp mark började de plantera fruktträd. Jag tror att vi har kvar en två tre träd sedan den tiden, bigarråer. Träden kommer från Anderse'ns plantskola utanför Jönköping. Träden vi har är ganska gamla jag tror att vi har kvar ett par bigarråträd från 1917. Men de andra har frusit bort. Sen är det nya träd så vi har mer fruktträd alltså. Jag törs inte säga men nedanför Tallgården har vi en tusen plommonträd eller mer. Sen har vi äppelträd hemomkring. Vi satsar ju på fel vara för det är ju fri import på äpplen. EG alltså. Vi ska ju konkurrera med hela världen när det gäller äpplen och plommon. Men plommon har vi ju så god smak på så att vi räknar med att vi ska kunna sälja våra plommon och våra äpplen konkurrera. Det beror ju på priserna. Vi räknar ju vårt som en hobbyodling numera. Förr var vi fyra familjer som levde på Rosenhills trädgård. Idag är det Gun och jag som har det här plus att flickorna hjälper till på lördagar och söndagar när de kommer hem.

-Det är mycket jobb vet jag?

- Oh ja. Det är som att spela på lotteri. I år har det varit kämpigt med blomningen. I fjol fick vi bara 50 kilo äpplen på 500 äppelträd.

-Du har musteri också?

-Ja det var flera år i rad som vi hade god äppelskörd av Åkerö och Melon. Melon går ju till restaurangerna -till Mårten Gås. Vi har 25 träd av dem och de ger rätt god skörd. Men i regel brukar de blåsa ner och sen ringer man till Stockmos och vill sälja. Ja det gick bra så de. Ni kan plocka upp dem och låta dom ligga ett tag så kommer vi. Men det blev aldrig att vi fick dem uppkörda dit. Vi tyckte inte vi hade råd med det där så vi skaffa en mustapparat så att vi kan musta våra äpplen själva - och så har det blivit att folk får komma hit och musta sina äpplen.

-Är det en dyrbar anläggning?

-Ja maskin kostade väl 25000 och sen är det så mycket annat - motorer och vatten och annat.

-Säljer ni den musten.

-Den säljer vi till folk som känner till att vi har. Sen ringer

det folk som vill ha till fester. Till föreningar skänker vi så där en 25 liter som det brukar gå åt.

-Men skänker man bort får man inga pengar.

-Man måste ju skänka bort litet också.

Jag måste säga att det är jämt skägg tack vare att jag har bar pension nu så räcker det bara jämt upp.

-Har ni gågra sjukdomar på träden.

-Vi har ej haft några sjukdomar på fruktträd.

-Men på körsbärsträden har jag hört det finns ett spritt virus här vid mälardalen.

-Ja det känner jag till. Det är luspolium. Det kan spruta emot. Men vi besprutar ej våra träd. Vi gör en sprutning före blomning - alltså när det börjar bli knopp. Då sprutar vi en gång för den här plommonvecklaren så man inte får mask i plommonen för då går det inte att sälja dem till stockholmarna. De förstår inte vilken delikatess det är. Det är en bra krydda.

-Det förstår inte jag heller som bor i Sundby

-Det är väldigt fint.

-Hur sker försäljningen?

-Det är så att jag själv var försäljare vid Årsta och sålde åt flera trädgårdar ett tag på världen. Men sen när momsens kom in då blev det problem för att alla halvdana varor var det omöjligt att ta ut moms på utan man fick sälja dem till gatuförsäljare. Jag sålde även blommor då. Det gick inte att sälja då. Man hade att köra ut dem till soptippen eller sälja och få något för dem, men utan moms. Det kunde man ju inte hålla på med jag måste ju betala moms till de trädgårdar jag sålde åt men jag fick inte ut något själv av de 10% på varorna jag sålde. Det blev ju jävla problem och sen vägrade Gun att medverka för det var hon som skötte bokföringen. Hon orkade inte med det och i samma veva dog min far så då blev det trassel hemma om arvsgrejs och och då hade jag dåligt med jobb eftersom jag inte kunde hålla på med den där försäljningen. Då ringde de och frågade om jag inten ville jobba i betongindustrin. De hade öppnat fabrik i Nynäshamn. De fick inten tag på något folk och de tyckte att när jag kom från Årsta kunde jag jobba litet där också. Det måste vara två på fabriken. -Nej det kunde inte jag. Men hur det var lurade de mig till det och sen tyckte dom att jag skulle fortsätta där. Då fick jag en stadig lön och sen när jag inte visste hur det skulle gå med Rosenhill då tänkte jag det var lika bra att börja där och då fick jag lov att plugga till allt elände - jag måste ha behörighet i betong. Det var ju lite besvärligt när man höll på att bli gammal. Men hur det var klarade jag det där också. Sen jobbade jag där tolv tretton år tills jag blev pensionär. Då höll jag på att glömma bort att sluta. Så jag jobbade för länge. Jag tänkte inte på det.

-När började du att sälja dina egna produkter?

- Det började jag med när Årsta kom till. Jag hade börjat litet vid Klarahallen men där hade jag försäljerska men så blev hon gammal och orkade inte hålla på längre. Då började jag sälja i stället för henne. Vid Årsta tog jag över själv och sen blev det så att jag hade för litet varor. Det var för dyra hyror och jag måste sälja åt flera men det blev litet för mycket. Jag hade aldrig semester. Jag jobbade varenda dag året om.

-Hyr man en plats där i hallen.

-Man är delägare i trädgårdshallen. Ja och sen hyr man också vissa rutor där. Det är stora pengar. Man har en ruta det är 1 gångar 3 meter och börjar i regel med att ha kanske 3 rutor och vi började med 2 rutor. Jag hade ju bilen utanför och i regel säljs det innan. Man bara snackar för varan. Men så småningom fick jag så mycket så jag hade 10 till 12 rutor. Det var en lång sträcka. Och

sen sålde jag alla grönsaker och blommor och man fick mer och mer. Det är det som är problemet. Jag har sovit så litet. Vi började tidigt på morgonen. Jag har aldrig sovit längre än till 4 på morgonen. Sen då man spelade på natten då blev det bara att byta om. Gun fick köra och hämta varorna för hallon och jordgubbar körde vi med våran bil och åkte runt och hämtade upp och då fick hon ibland köra 3 gånger på natten med varor. Hon lastade av på kajen där.

- Du måste alltså öka ut din yta på Årsta?

- Ja visst vartefter man fick mer varor. Sen var det också att man fick försäljning av tulpaner. En del försäljare blev gamla och sjuka och då sa de: Du får överta det här och sälja här ett tag.

-Nej jag kan inte jag har aldrig hållit på med tulpaner. Då fick jag en trädgårdsfrakt från Södertäljetrakten - två billaster med tulpaner och eftersom jag aldrig hade hållit på med det kände jag mig ganska dum. De kom i förpackningar om 25 st. Då gällde det attman hade känningar så man kunde sälja det där. Det fick aldrig bli något över. Men skulle det ändå bli över hyrde man en kyl i källaren och lämnade in dem där. Men tulpaner som varit i kylan blir ju aldrig så bra.

-Hur tidigt måste du vara i hallen.

-Ja försäljningen började halv sex men vi måste förarbeta, packa upp lasta om. Så därför måste man vara i hallen halv fyra. Sen körde jag omkring en del varor på Östermalm på egen hand. Till exempel hade jag Fritjof Lagersson på Karlavägen 48, Karl Högström på Karlavägen 71 och Östermalms Slakteri AB på Karlavägen och sen till blomsterhandlarna på Djurgården. Och sen skulle man på sommaren upp med hallon och jordgubbar till Solliden och där hade jag också till fester levererat färska jordgubbar till klockan 4 på söndagseftermiddagen. Än idag håller vi på med leveranser av smultron till krogarna och till slottet. Men nu lämnar jag det mesta så det går till grossist.

Man hjälper varandra vid Årsta. Det råder ingen konkurrens. Dom kallade mig Jonne Rabarber för att jag hde rabarber nästan året om.

-Tog du upp order från den ena dagen till den andra. Ja men man visste ju vad de skulle ha ungefär. Sen sålde jag mycket plommon från Ifver i Söderberga. De kunde ju ha tusen liter per dag och då blev man ju nervös. Det var förstås ej varje dag men jag tror vi hade 1200 liter en dag och om det kommer när det inte är så mycket folk i stan då är det besvärligt.

Årsta stänger klockan 9. Sen är det bara att åka hem och arbeta där. Men jag åkte runt till kunder med varor ett tag först, jag var väl hemma vid tolvtiden.

Det hände ibland att man hade 100 lådor på flaket och oftast fick man lasta det själv för hand. Nu har de ju truck. Det är förvånansvärt att man har bra rygg än.

-Det var ju jobbigt när du höll på med potatis?

-Ja t ex Lagerquist skulle iblan ha 20 lådor potatis. De handlade också med färdiglagad mat. Då fick man bära potatisen genom affären över gården och in i köket. Och sen när det inte gick att parkera heller det fanns ingen plats då fick de ställa en bil utanför och köra bort den när de visste vi skulle komma. Man måste vara hjälpsam men idag finns det ingen som är hjälpsam. Jag trodde att Lapplisorna skulle hjälpa en när man kom och skulle lasta av men det gör de inte de skriver bara upp en i stället. Så vid Östermalmshallen fanns det ingen plats att stå när jag kom en gång så jag frågade en polis -får jag stå här mitt i hörnan när jag lastar av här? - Jo då det gick fint. Men då kom en Lapplisa och skrev upp mig för att jag stod felparkerad. Då sa jag att jag hade fått lov av polisen här. Jag kom i dispyt där. Men då kom Tore

Hallberg som hade hand om försäljningen där och sa - det här sköter jag. Du lassar bara av. Jag behövde inte betala böter där jag vet inte hur han gjorde. Men det är sånt som gör att det inte går smidigt till i Stockholm.

-Det är väl skönt att du inte har samma rörelse idag?

-Ja just det. nu lämnar jag till grossist, Viktoriaplommon och sådant där. Sen kan jag tala om att alla våra plommon förra året har gått till Örebro och säljs inte i Stockholm. Jag tror det är en grossistförsäljare som köper en sån där stor billast om 20 pallar sådana där varor och som kör dit två gånger per vecka kanske flera gånger när det är jordgubbar och grönsaker.

-Är det under tak vid Årstahallen.

-Ja givetvis. Vi lassar av utanför men även där är det under tak. Sedan kör vi in varorna på vagnar men numera truckar. Det är 6 eller 7 ingångar. Det är bara en hall sen är det flera andra. ICA och Konsum har lager där och Hartwig och så finns det fiskhall där.

-Om man skulle etablera sig idag hur bär man sig åt då?

-Ja det är till att gå till Saluhallsstyrelsen och lägga in ansökan. Jag var med då det byggde hallen där och då fick man satsa pengar. Det är dyra grejor det där och dyra hyror. Idag törs jag inte säga hur mycket men det är ruskiga pengar så det törs man inte tänka på.

-Du kör väl inte så ofta nu?

-Nej nu är det lugna gatan.

-Har man samarbete som trädgårdsmästare?

-Ja det har man.

-Är inte du ordförande här?

-Jo jag är ordförande i Mälardalens fruktodlarförening. Det omfattar hela mellansverige. Jag är nog inte rätta personen för det och klarar det nog inte. Men det är svårt att få ungdomar.

-Hur länge har du haft det där jobbet.

-Jag har haft det bra många år nu men jag vill sluta men vi har inte fått tag på någon som vill vara med.

-Vad gör man där?

-Det är det här med EG. Nu har de som sitter i Geneve och förhandlar. Det är klyftigt folk till det. Jag är med i diskussionerna till dom och sen har vi kurser där, utflykter, fältvandringar och dylikt och då skall man försöka ordna det. Just nu på sista gången var det mycket folk med. Det går bra att ha en fältvandring i t ex Enköping eller någon annan liten stad men inte i Stockholm. Folk kommer inte då. Folk vill inte köra bil inne i Stockholm. De som kommer utifrån tycker inte om trafiken där.

-Hur stort område omfattar det här?

-Det är Stockholm, Södermanland och Västmanland alltså själva mälardalen. Det är ungefär 30 trädgårdar. Det finns ju kanske 50 fruktodlingar till som skulle varit med men det är de inte. Det här är liksom en fackförening inom fruktodlingen. Vi bestämmer inga priser. Det finns en riktprislista i Årsta. Det är grossister, detaljister och fruktodlare som tar reda på vad det skall vara för pris. Sen tar vi reda på vad det är för pris i Skåne vid Hälsingborgshallen. När man kommer in på morgonen med t ex plommon då gäller det att vara på alerten. Man får inte vara för låg i priset. I regel vet de som köper här vad priset är. Man kämpar emot och vill kanske ha en 25-öring mer och har man tur kan man få det.

-Det här har du hållit på länge med?

-Ja trots att jag har haft andra jobb har jag kört till Årsta på mornarna. Jag har alltså gjort det innan. T ex när jag var i

betongindustrin började jag klockan 6 på morgonen vid betongindustrin och jobbade i fabriken. Jag åkte omkring och tog prover. Jag började klockan 6 för att jag skulle kunna sluta klockan 3 och kunna jobba mera hemma. Jag kunde vara i Märsta i Handen eller Upplands Väsby och på byggen och ta prover.

- Du skulle alltså lära dig att blanda den här betongen?

-Oh ja. Man måste även kunna göra diagram på grus och kolla lufthalt i betong. Det är mycket med det. Ibland när man blandar hemma har man tagit 5 skyfflar grus och en skyffel cement. Då var det inte så noga med gruset. Nu tar man alla möjliga prover på gruset så det är rent och ingen humus i det.

-Har du varit med om att bygga Tranebergsbron.

-Nej det har jag inte gjort. Men jag har varit med om att blanda betong till Tappströmsbron och jag gjorde diagrammet på gruset till Nockebybron, fundamenten där.

Vad känner du till om Nyckelby försöksgård.

-Statens trädgårdsförsök Nyckelby heter det och det började 1939 och den första chefen som var där var ortonom Calmar och första trädgårdsmästaren där var Oldén och sen var R.Ljunggren där samtidigt och Karlsson i Johannesburg som arbetade där, Dikjohan som vi kallade honom.

-Experimenterade man fram något där?

-Ja det började med att man skulle ha fram hårdigheten. De hade väl ett par tusen fruktträd där. Det var en del av Nyckelby de tog

-30 har tror jag det var. De slutade sen. Nu är det uppstyckat där och nu har vi växthusodling där. Det är tre växthusodlingar där men det finns plats för ytterligare 5 eller 6 så det går att köpa in sig där. Men man måste köpa växthus.

Efter Calmar kom Åke Nyhle'n. Han var där i många år. De hade även försök med jordgubbar och grönsaker.

-Blev det en konkurrens till er?

-Nej tvärtom. Det de höll på med hade pappa hållt på med för 50 år sedan. Så han var före när det gällde sånt där. Men nu ligger vi steget efter. Nu har vi det som hobby.

-Vad odlar ni idag?

-Nu odlar vi nästan bara frukt och vi har lite grönsaker. Första året åt rådjuren upp våra grönsaker. Ja visst de måste ju ha litet mat de också. Det är hopplöst att stängsla in. Ni förstår av våra nysatta äppelträd åt hararna upp 2000. Det var det året asiaten gick. Jag var mycket sjuk då. Det var staket men mycket snö så att hararna gick över staketet. Man kunde inte göra något åt det.

-Det var mycket pengar?

Ja det är sådant man måste övervinna.

-Nätar man inte stammen?

Vi har staket runt hela odlingen. Vi har massor av hönsnät men det är fel man ska ha Gunnebostaket men det kostar så mycket pengar. Men när träden blivit stora är det ingen fara. Men däremot har man älgen som kan komma in och bryta ner en hel massa.

Sen ska jag berätta att i går såg jag en räv. Jag undrade varför kråkorna skrek så förskräckligt. Då kom en räv. Det var ju sensation. Jag har inte sett en räv på ett par år. De har haft pest.

-Berätta om spelningen.

-Min mor var rädd för att jag skulle börja spela när jag var liten. Vi hade ett 2-radigt dragspel hemma och det höll jag på med. Hon gömde det. Jag hittade det i vintras. Det har alltså varit bort i 60 år. Jag körde iväg med det till honom som sköter våra dragspel för att höra om det gick att reparera. Det gick inte det var för dåligt.

I skolan gick vi för Erland Norrby han har gjort musiken till

Svarte Rudolf. Fastän det står Robert Norrby. Men det är Erland som gjort den. Vi fick pianolektioner av honom. Men när vi gick i skolan - inte ville man gå och ta lektioner och lära sig noter och sånt där. Men så småningom upptäckte vi att spela var ett sätt att tjäna pengar och så började vi. Jag spelade piano. Det hade jag lärt mig själv. Sune Norrby hade ju orkester. Han spelade på Träkvista dansbana. Sen på söndagskvällarna då fick pianisten lov att åka hem med buss. Så Sune bad mig att spela sista halvtimmen. Vi var fem stycken som spelade. Sune sa att jag måste skaffa mig en gitarr eller basfiol. Piano kunde man ju inte släpa med sig överallt. Sen då lånade jag en gitarr på en fredag och på lördan spelade jag. Jag fick tio kronor. Jag visste ingenting kunde bara lite grann och så lite harmonier.

Under kriget 1940 låg jag i beredskap vid Drottningholm. Då spelade Sune på Träkvista dansbana och då i alla fall kunde jag få permission för att spela. Sune sa att jag skulle lägga in ansökan för att spela med dem. Det gjorde jag och kapten var hygglig och jag kunde åka och spela på lördan. Då spelade jag gitarr. När jag låg inkallad kunde jag spela lite. Av de 48 man som låg inkallade där spelade allihopa utom två. När vi kom upp till Norrland hyrde vi en dansbana i Melder midsommarafteon 1940 och spelade där. Första kvällen hade vi inte så mycket folk men nästa kväll var det ett par tusen personer där. Då var det spikat. Vi hade fått hyra våra musikinstrument i Östersund genom vår kapten som var hygglig nog att hjälpa oss.

Ja så spelar Bengt Axelsson här i Sundby och så spelar vi i Mälaröarnas Dragspelsklubb. Vi är 18 - 20 personer. Det är många duktiga bland dem. Många yrkesmusiker som varit med länge. Det är roligt. Vi övar var fjortonde dag. Vi spelar i Träkvista skola. Ja det är en rolig hobby. Jag har haft mycket roligt av att spela särskilt förr i världen när man varit ute och när man låg i beredskapen och kom in på något kafe' där det stod något gammalt piano. Då frågade vi om vi inte kunde få höra någon musik. Nej någon musiker har vi inte. Spela själva ni. - Ja det beror på det. Vi bjuder på kaffe om ni spelar. Ja då satte vi igång. Gun har alltid tyckt det var roligt när jag har varit ute och spelat för då har hon haft litet lugnt.